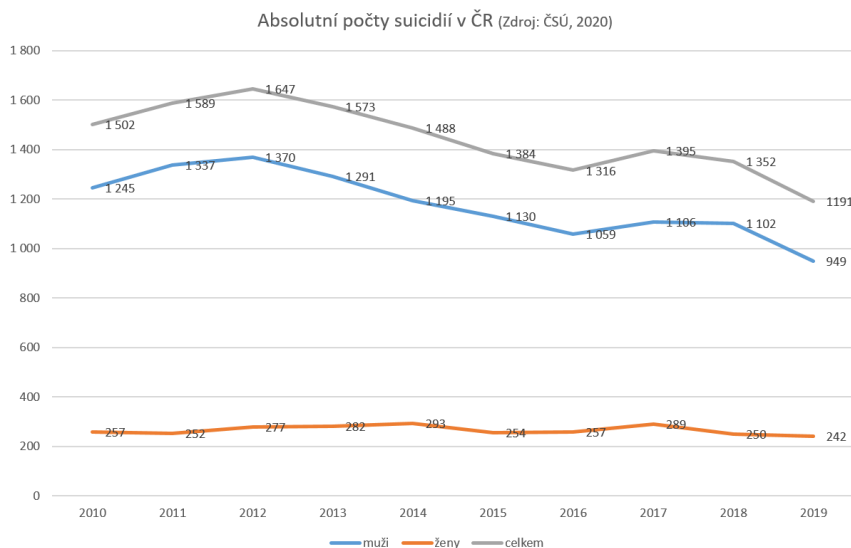

Pandemie COVID-19 může negativně ovlivnit sebevražednost, která vloni v ČR klesla o 10 %. Pomocí má Národní akční plán prevence sebevražd

7. 9. 2020 KLECANY - Světový den prevence sebevražd, který připadá na 10. září, každoročně vyhláší Mezinárodní asociace pro prevenci sebevražd. Důvodem je šíření osvěty a podpora preventivních aktivit. Podle Světové zdravotnické organizace ročně vlastní rukou přijde o život bezmála 800 000 osob a počty pokusů jsou odhadovány až na dvacetinásobek¹. Jak naznačuje výzkum NUDZ, v souvislosti s pandemií COVID-19 může riziko sebevražedného jednání narůstat. Existuje přitom řada ověřených opatření, díky nimž lze sebevraždám předcházet.

Vyšší důraz na prevenci

„V České republice v minulém roce počty sebevražd podle dat Českého statistického úřadu poklesly o více než 10 % oproti předchozímu roku, kdy tento pokles byl výraznější v mužské populaci. Dlouhodobě je však mezi muži ve srovnání se ženami evidován přibližně čtyřnásobný počet úmrtí s příčinou sebevraždy,“ říká Alexandr Kasal z Národního ústavu duševního zdraví.

Evidence ukazuje, že probíhající pandemie a související restriktivní omezení se negativně odráží na duševním zdraví populace. Odborná komunita proto apeluje na vyšší důraz na prevenci sebevražd.

¹ https://www.who.int/mental_health/prevention/suicide/suicideprevent/en/

Kapacita krizových linek se zvýší

Z dat Národního ústavu duševního zdraví pak dle doktora Petra Winklera vyplývá, že „v průběhu nouzového stavu vyhlášeného v reakci na pandemii došlo v porovnání s rokem 2017 k nárůstu případů osob, které splňují diagnostická kritéria pro některé z duševních onemocnění i riziko sebevraždy. Riziko sebevraždy bylo identifikováno u 12 % reprezentativního vzorku, což je ve srovnání s předchozím šetřením v listopadu 2017 trojnásobek“.

Nouzový stav navíc ukázal zvýšenou potřebu distančních služeb. Z analýzy Rady vlády pro duševní zdraví vyplývá, že linky důvěry, ad hoc krizové linky i centrální informační linky 1212 využívaly v době nouzového stavu desetitisíce občanů ČR. Tento systém se tak ukázal jako funkční pro snižování dopadů mimořádné události a nouzového stavu do duševního zdraví populace. Velké linky důvěry se však potýkaly s vysokým počtem neobsloužených volajících zejména z důvodu nedostatečného personálního zajištění. Online chatové služby se pak ukázaly jako enormně důležité například v kontextu domácího násilí, tedy v situacích, kdy telefonát a možnost být slyšen znamenají potenciální ohrožení volajících.

„Právě navýšení prostředků pro distanční služby pomoci v krizi je jedním z opatření Národního akčního plánu², který vláda přijala 24. srpna³,“ doplňuje Alexandr Kasal, koordinátor akčního plánu. Ten by měl v následujících 10 letech přispět k dalšímu snižování počtu sebevražd zprostředkováním lepší dostupnosti péče pro osoby procházející krizí, realizací řady ověřených opatření prevence sebevražedného jednání i zajištěním kvalitních datových podkladů pro rozhodování v této oblasti.

Kontakty:

Vedoucí výzkumného programu Sociální psychiatrie NUDZ petr.winkler@nudz.cz

Koordinátor akčního plánu prevence sebevražd za MZČR, výzkumník NUDZ alexandr.kasal@nudz.cz

Pokud přemýšlíte o sebevraždě nebo o někom takovém víte, neváhejte vyhledat nebo zprostředkovat pomoc:

Mapa sociálních služeb v psychiatrii [zde](#).

Mapa zdravotních služeb v psychiatrii [zde](#).

Telefonní informační a krizové linky a online pomoc v ČR [zde](#).

² https://www.nudz.cz/files/pdf/mzd_napps_20-30_material_final-aktualizace.pdf

³ <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vysledky-jednani-vlady-24--srpna-2020-183314/>